

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dar prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretiuu pentru Ostrunguri'a: pro anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu trîlnic 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplarin costa 15 cr.

Tóte stodienele sí banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Inserțiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. tacse timbrale.

INVITARE de PRENUMERATIUNE.

Frati Romani!

Dragi Romancitia!

Stramosii nostrii, intre multele loru datine bune sí rele, aveau un'a de totu buna, sí
fórté pretiósá, carea in urma li se prefacú, asié dicendu, in a dóua natura, sí a nume:
dinsii in ori ce impregiurári, sí la ori ce ocațiuni se petreceau cu glume.

Ei glumiau in fericire, — satirandu pre cei *pre increditiuti*, pre cei *pre imbuitati*, sí
pre cei ce nu voiau *sà fia prevediatori*; sí glumiau in órele de intristare — pentru ca *sà man-
gaie* pre cei intristati, *sà incuragedie* pre cei desperati sí preste totu *sà faca* ca *sà uite*
celu pucinu pre una momentu necesurile vietiei.

Da, vietia loru érá unu síru de glume.

Asié *déra glum'a* sí la d'insii érá o *Vindecutia* (adeca o frundia carea e buna) pentru
vindecarea multoru bóle rele sí pentru alinarea multoru sí mari doreri.

Acést'a datina, ca multe de ale loru, vedu *cà a remasu* sí pana in dílele nóstre, sí
de siguru va trece sí la stranepotii nostri — decum-va acei'a nu voru deveni ca pr'in
minune toti nemnisi séu alte bidigani.

Deosebirea intre *de odenóra* sí *a-cuma* este numai acea, *cà* pana ce stramosii nostri glumiau in *cinste*
sí fore ca *sà fi avutu controlori sí spese mari*, — pana atunci noi bietii stranepoti *neci a glumí* nu potemu
fore controla; fore de a nu fi *espusi* la feliu de feliu de necesuri sí feliu de feliu de *spese*, sí in urma ca
recompensa *sà ni puna nitielu sí la recóre*.

Cu tóte aceste noi datinele nóstre strabune nu le vomu lasá, nu este ertatu ca *sà le lasámu*; *dér'* ca
sà potemu pastrá, intregu sí cu tóta poterea, datin'a strabuna: de a *glumí* sí pr'in gluma a *'ndreptá*, — ajun-
gandu acum astu-feliu de díle, nu precum avura stramosii nostri. — *cauta* *sà punemu umeru la umeru* pentru
pastrarea datinei strabune!

Vina deci díle ori *cátu de senine* sí ori *cátu de fericite*; séu vina díle sí mai rele sí grele decâtu aceste
in cari traimu, noi nu vomu *in cetá de a glumí*; nu, *cà-ci a glumí* cu nobilulu scopu *de a petrece* sí de a
indreptá — este datina strabuna, este datina romana!

Haidati *déra*, fratiloru, *sà glumimu* pana traimu sí *sà indreptámu* pona potemu.

Sí de-óra-ce sórtea voi *cà sí eu* *sà fiu unu arangiatori* de glume; sí de óra-ce acusi va sosi unu nou
terminu pentru *ajutorarea organului* de glume; éta ve *invitu*, ca *sà grabiti* cu glumele sí ajutoriulu vostru
banalu pentru ajungerea scopului ce ni l'amu propusu, sí care este santu, pentru *cà e romanescu*!

Diurnalulu meu si in venitoriu, pr'in succursulu vostru, va fi ca si pana a-ci; *ér'* pretiulu de prenumerare

Pentru Ostrunguri'a: Pre unu anu 8. fl. — Pre $\frac{1}{2}$ de anu 4. fl. — Pre trei luni 2. fl.

Pentru Strainetate: Pre unu anu 10. fl. — Pre $\frac{1}{2}$ de anu 5. fl. — Pre trei luni 2. fl. 50. cr. — Unu esemplariu 15. cr. v. a.

Gur'a Satului.

UNU VISU.

Mi parca, că era noapte,
— Luna dalba strălucia, —
Sî-a zeşrilor dulci sîoşte
Le-audiam naintea mea.

Eu mergeam în preumblare,
P'ang'o mica valicea,
Sî priviam cu desfatare,
Cum curgea ap'a pe ea.

De la acést'a valicea,
Eu inse m'am departatu,
Sî pe alta calicea
Mi parca că am plecatu.

Dér' pe-aici, ah! ce mirare,
Vedu sî dau de unu baltoiu
Plinu de brósc'-ce gur'a mare
U-u-iau cu mare toiu:

Ér' langa baltoiuulu mare.
Mi parca că am zaritu,
O naluca négra tare,
Ce strigá necontentu:

„Nu-e credintia, neci nu-e fapta,
Careá nu é ca sî a mea;
Séu de e — este desîerta
Sî va-avé pedépsa grea“!

Audîndu eu-aceste vórbe
— Curiosu, dér' curagiosu, —
Me dusei totu mai de aprópe
Sà vediu duhulu monstruosu,

Sî-am aflatu, că nu-e naluca,
Nu. — că-ei bine o-am vedîntu, —
Hantatarulu sà me duca,
Déca nu o-am cunoşcutu,

Că era cortesîtu mare:
Ioni Leben, celu frumosu,
Declamandu totu **desbinare**,
Pentru unu osuţiu de rosu

Dér' alui declamatiune,
Ca a bróscelor „u u“,
Sî ca sîod'a-i intetiune,
Neci unu rezultatu n'avu.

3-pa.

Gur'a Satului în cas'a magnatiloru.

Sciti de mai nainte, că eu sum membru sî la cas'a magnatiloru, pentru că am sange venetu, sum negru în gaur'a urechiloru, sum prevediutu cu pele de cane, sî pentru-că tat'a stremosiului meu, a fost frate dulce în siepte ape în chisalitia sî un'a de taritia cu nepotulu stramosiului lui *Guritia*; care éra a fost fiulu stranepotului lui *Gur*, alu carui stra-stra-stramosiu a fost impuscatu odata unu epure, pentru care bravura a-poi fu avangiatu de magnatu sî care a venitu în Ungari'a odata cu Tuhutum sî Bende-gucz, ai carui fii sî stranepoti a-poi s'au cam amestecatu cu romanii, — pentru că vedi sî la acei'a, ca la toti magnatii, li placeau multu romanele.....

Credu că a-cuma sunteti pré deplinu convînsi, că nu potu fi decâtu magnatu.

Asîè déra ca magnatu, sî inca plane ungurescu, nu potu ca sà nu participu sî eu d'in candu în candu la sîedintiele casei de susu.

Nainte inse de ce v'asî dá o adevérata icóna de pe sîedintiele acele, afu cu cale sà vi spunu sî loculu unde se tienu acele sîedintie, sî-a-poi sî modulu de a potè strabate pone a-colo. —

Cas'a magnatiloru tiene sîedintie în Pute-a-pesce intr'o casa mare mare, impregiurata cu o gradina mica, peste ulitia de la cas'a tieriei, séu cum se dice, diet'a Ungariei, adeca câtu treci numai unu pîrlasu de feru, — sî acea casa mare e *museulu tierii unguresci*. — Magnatii desiguru pentru acea tienu sîedintiele loru a-colo, pentru că intru adevéru cas'a de susu, nicairi în lume nu pôte avè locu mai potrivitu, decâtu chiaru în museu, adeca impregiuratu intr'o parte de biblioteca, ca semnu, că multi d'între magnatii ar potè sà scie celu pucînu cetî sî scrie cum se cade; intr'alt'a de despartimentulu de anticîtati, ca semnu, că institutiunea magnatiloru este ruginita, sî s'ar potè pune deja în sal'a de anticîtati; sî éra intr'alt'a parte de despartimentulu dobitóceloru, ca semnu, că nu rangulu, neci avuti'a deosebescu pre unii magnatii de dobitóce, ci altu ceva.

În museulu tierii unguresci déra svatuimú noi magnatii, fore cari tier'a unguresca de multu s'ar fi dusu la Piripociu.

Dér' pofsimu a intrá!

La pórtá museului te intimpina unu omu cu barb'a pana în pamentu, sî la care verfulu nasului abié se zaresce d'in bitusí'a cea lunga pana în pamentu în care e imbodrojitu fia geru, fia caldura topitória, lui totu atát'a.

Acestu cerberu a-poi te desbraca de bota, sî ploariu, te cauta că n'ai vr'o sabia séu vr'unu mitrulesu pe turécu, ti-cauta pelea de cane, sî numai dupa acea te lasa în curte.

La usí'a salei éra te intimpina unu cerberu, dér' acést'a sémena mai multu a zavodu, că-ei e mai sub-tirelu sî mai insînoratu. Acest'a a-poi, dupa ce i spui tóta genelogi'a familiei tale — sciti ca sà nu infecte cine-va pre cei nobili — ti permite sà intrii.

Sal'a în care ai intratu este rotunda sî plina de scaune, pe cari sîedu magnatii tavaliti ca boarii vér'a pe érba. În mediloculu salei este loculu presîedintelui sî a notariloru; în drépt'a sî stang'a pr'in scaune sîedu contii, baronii, fispanii, vladicii sî prélatii, sî acesti'a impreuna formédia cas'a de susu. — Acesti'a déra priimescu séu respîngu cea ce li placé, sî cea ce afla mai bunu în favorea loru. La l' óra dupa amédi sosescu presîedintii sî notarii, fia care câte c'o chieitua în mana. — Dupa unu restempu de óra presîedintele *George a lui Mai-Latu*, descuia sîedinti'a cu urmatoriulu discursu:

Nobili conti sî magnatii unguresci!

Noi Escelentiele sî Mariele Nóstre, capi ai tierii sî purtatori de stéguri, dechiarámu sîedinti'a de adi de descuiata. Pofsimu Escelentiele sî Mariele Vóstre, a Vi apucá de dispute. La ordinea silei este pro. de lege relativu la notarii publice, trimisu de cas'a de josu. (Voci: nu-ne trebuie, josu cu elu nu-lu pricepemu, a fore cu elu.)

Presi. G. a lui Mai-Latu: Escelenta casa de susu! De-óra-ce Noi ne tragemu d'intr'o vechia si adevratu nobila familia Avara, si neci o vitia-poroditia d'in nobil'a Nostra ramura stravechie unгурésca nu a portatu in venele sale spurcatulu sange romanescu; (aplause, voci: asié e, helyes) de óra-ce nime d'intre noi nu si-trage originea d'in sange iobagescu, ci toti suntemu remasitie curate de a lui Almos si Arpad, adeca curati nobili unguri, si de óra-ce in pro. de lege relativu la notarii publici, valachii si ceialalti fosti jobagi ai nostri si acum fanatici conspiratori contra integritati statului unгурescu. au pré mari si multe privilegie, cu tóte cá numai noi potemu fi privilegiati, — dér' mai alesu pentru cá priimindu noi acestu proj. de lege am potè periclitá positiunile Nóstre inalte, — asi fi de parere, ca sa respingemu proj. acest'a cu tóta superbi'a si indignatiunea Nóst'ra (éljen, bravo, helyes).

Cont. Belu Keg-Levici: Esceleti si adevratu boeri si magnati unгурesci! Limbele rele, a prostiloru si odenióra fosti servi ai nostri, au temeritatea de a báfii la lume, cá Noi ne-am trage originea de la nenobili croati. Phui! Ce mintiuna! Da, este mintiuna! Da, este mintiuna, Noi 'suntemu magnati unгурesci, inea naintea de venirea unгурiloru in tier'a unгурésca; pentru acea déra Noi nu potemu permite, ca fostii nosti servi sa aduca legi, pr'in cari s'ar periclitá interesele nóstre, (helyes, vivát, ugy van, so ist, ja, ja.)

Deci propunu; ca sa nemicimu tóte legile in cari se face vre-o amintire séu se permite cátu de pucinu ce-va valachiloru si celoralti fosti servi ai nostri, si sa se introduca érasí jobagi'a. (Éljen, helyes, vivat, episcopii scotu picsele cu burnotu si fa-care cáte cu o lingurutia si-lranesce nasulu cu elu imbiandu si in drépt'a si 'n stang'a, magnatii toti incepu a stranutá si a lacrimá de bucria cá-au scapatu in pace pr'in unu stranutu, si pr'in acest'a proj. se respinge.)

Dupa aceste presied. a-poi enuncia cá: cas'a de susu a otaritu, ca pre anulu venitoriu éra sa se introduca jobagi'a, si cu aceste siedinti'a se incuía.

Conte **Gur'a Satului** de **Vai** si **Amaru**.

Magnatu unгурescu cu pele de cane.

UNUI INSURATU.

Nevésta'ti, tenera, frumósa,
Si tu, betranu, posacu, pocitu! . .
Ce cadru bunu de zugravitu:
O brósca verde si riósa
Stringendu in labe, nemilósa,
Unu trandafiru nenorocitu.

J.

Mintiuni próspete.

Deputatii romani, de la diet'a Ungariei, toti sunt la diet'a si lupta barbatesce.

Congresulu romaniloru gr. cat. se va conchiamá cátu de curundu.

C. Tis'a a scapatu tier'a unгурésca de periclu, si a ingrozitu fórte pre toti deco-romanii.

Corespunditie.

Belgradu, odenióra cetatea lui Mihai Vitézulu, lui'a honvediloru, anulu lui Pap Guszti.

Pré cinstite bade Gur'a Satului!

Pana candu cinsti'a Ta te necasesci si te puni pe ganduri, cá óre dupa atáte nebunii, ce s'a mai alege de noi; pana atunci eu de all'a parte esperiediu si vedu lucruri de cari intru atáta me insufletiescu si me convingu despre grandiosulu si stralucitul nostru venitoriu, incátu stau sa séru d'in pele.

Asié e, cinstite bade, dilele aceste eu éra am fost martore oculatu si urechiatu la unu momentu solemnu, momentu decidietoriu pentru noi, si anume: am asistatu si eu la santirea stégulu honvediescu d'in Alb'a-Jul'a, séu cum o numimu noi Belgradu.

Eram chiaru la sépa si eu si nevést'a, candu mi-a sositu porunca, ca sa lasu tóte lucrurile mele economice si sa grabescu la Belgradu la parad'a honvediesca.

Ce-am cautatu a face, decátu sa lasu sép'a, muiera si pruncii flamandi, si pre vremea cea mai scumpa a lucrului, sa batu calea mansului cátra Belgradu.

Ei dér' pentru o serbatória atátu de insufletitória, cine nu va sacrificá tóte!

Pe drumu cátra B. intelnii o multime de frati mergendu si ei la parade si lasandu necasulu u-casa.

Ajungendu in Belgradu me desbracara frumosu de tiótele mele usóre si me in desara in nesce haine strimte si rosii, incátu nu me cunósceam eu pre mine. Bine cá nu m'a vedutu nevést'a si copii, cá-ci acuma n'asi avè ce sa cantu pe a-casa, dér' neci in satu.

Destulu-cá dupa ce me imbracara, me pusara si pre mine in gleda si me dusera si pre mine ca pre mutulu dupa ceialalti.

D'in tóte tieremoniele inse eu ca si ceialalti ortaci, nu am preceputu neci unu cuventu, cá-ci gendulu meu ca si a loru, érá totu a casa, si a-poi pre cum bine scii eu neci nu pricepu nemicu unгурescu.

Cu tóte aceste am datu eu cu socotéla, cá trebuie sa fia aici ce va lucru fórte mare, deci eram grozavu de insufletitu!

Da; cum sa nu, candu éta am ajunsu si acea vreme fericita, candu sum constrinsu a jorá pe stégulu care nainte de ast'a cu 25 de ani, s'a purtatu in contr'a Inaltiatului Imperatu si némului meu

Sub care s'au ucisu si spendiuratu parintii si fratii mei, si alu carui portatori au jefuitu averea castigata cu sudóre a parintiloru mei, si me facura pre mine serantocu.

Cum sa nu me fi insufletitu eu la o serbatória ca a acést'a?

Culmea insufletirei mele inse o ajunsei atunci, candu Pap Guszti, hiresulu es-protopopu, tienù vorbirea romanésca. Ah! ce solemnu érá a audi atunci vorb'a romanésca!

Mane ti-voi tramite si acést'a vorbire clasica.

Asié-déra nu te ingrigi de sórtea romaniloru, cá-ci se ingrigesce Pap Guszti & comp si di'a fericirei nóstre nu este de parte, cá-ci cu toti suntemu frati si un'a.

Insufletirea honvediesca sa fia cu cinsti'a Ta,

Tandala.

Un'a Alta.

(O piesa de teatru jucata 35 de ani in tóte dílele.)
— Servitorulu D-lui Z . . . capetá unu biletu de teatru de la stapanulu seu.

— Ce piesa se jóca? intréba dinsulu.

— O femeie ce minte, respunse Z . . .

— O femeie ce minte, striga servitorulu. O! cunoscu pies'a. De 35 de ani de candu sunt inoratu, o vedu jocandu-se in tóte dílele.

(Inca unu modelu de avaritia.) — R . . . sterga adese manele de spinarea mătiei séle.

— Iubesci multu acestu animălu? lu-intréba cineva.

— Neci de cumu. Dér' candu mi-su manele unse, le stergu de perulu seu; acést'a me scutesce de stergariu. Si a-poi, in acestu modu, măt'i'a este nutrita, cà-ci, avendu perulu unsu, se linge.

(Unu dialogu interesantu.) — O blonda incantătoare dícea unei brune nu mai pucinu adorabila:

— O, scump'a mea! tu ai unu firu de peru albu!

— Smulge-lu iute!

— Déca ti-lu voiu smulge, alti 10 voru veni la inmormentare sa.

— Smulge-lu, smulge-lu! strigá brun'a. Pucinu mi pésa càti voru veni la inmormentarea sa, numai sà vie in negru.

(Intre unu diaristu și o actritia.) — Nu scapi neci ó ocasiuneore sà-mi causezi vre-oneplacere, — dícea actriti'a X . . . diaristului Y . . . insarcinatu cu darea de séma despre reprezentantiunile teatrale la unu diaru.

— Ce felu? respunse cu mirare Y . . . nu te-am laudatu si in articolulu precedentu?

— Asìe e, inse totu a-colo ai laudatu si pe camarad'a mea Z . . . si mai bine asì fi voitu sè nu díci de nime neci unu cuventu, de càtu sà o laudi si pre ea.

— Intr'o séra, erá cam rece, mai multi deputati d'in partea guvernului se preumblau pe strada imbracati cam subtire. Ministrulu de fin. care ii acompaniá, le facù observatiune pentru acésta negligentie.

— Dér' de unde atát'a solitudinè pentru sãnetatea nóstra? si-permise a intrebá unulu.

— Ei, vedeti, o recéla stravena, mane stati in patu si cestiunea de la ordínea dílei cade.

(O scena de simplicitate.) -- C. . . dupa 12 ani de casatoria, ani nu se póte mai neplacuti, cade bolnavu. Candu erá sà-si dea ultim'a suflare:

— In fine, éta-me veduvu! striga elu.

(La postu.) — Mai de-una-dí X. . . merge la posta si intréba déca nu are vre o scrisóre.

— Post restante? intréba impiegatulu.

— Nu, domnule, sunt ortodocsu.

(La politia.) — Politiaiu: Cumu cunosci cà acést'a e basmau'a D-tale? — Dupa colóre, D-le politiaiu, am mai multe asemenea. — Ast'a nu e o proba, si eu am in posunaru un'a care semena esactu.

— Nu e de mirare, cà-ci mi s'au furatu mai multe.

Vóc. Cov.

TAND'A SI MAND'A.

T. Tulai! Tulai! Ah! Pace de capulu nostru! . . .

M. Da ce-e, pentru numele lui Domnedieu, unde arde? . . .

T. Nu intrebá, nãtereule, ci fugi si desperédia. Tulai! Tulai!

M. Oh! Dómne, da ce s'a intemplatu éra?

T. Lasa-me . . . lasa-me, cà . . . cà e reu. . . .

M. O! batã-te istantiele, d'a-poi ce sã intielegu eu d'in tóte aceste? Ei bine, haida dér': Tulai! Tulai!

T. Si tu nu scii nemicu?

M. Sã fiu miqistru ungurescu, de pricepu neci nnu cuventu d'in tóta spaim'a ta.

T. D'a-poi, nefericitule, n'ai auditu, cà dr. Politu mai a-de-un'a-dí a dísu in díet'a Ungariei, cà ar fi bine, ca novel'a de la legea electorala sã fia mai poleita . . . si cà: treca mere, treu pere. . . .

M. Ce mai mare lucru! . . .

T. Dér' asculta numai. La aceste se scóla marelè oratoru alu Ungariei, C. Tis'a si ringindu si aretandu-si coltii, incepù a documentá cu argumente de a le lui, cà romanii vren sã faca revolutiune in tíera; deci elu este gata la lupta, avendu la spate honvedí, si ó céta mare de patrioti bunu. . . .

M. Asìe déra, precum se vede Dr. Politu a bagatu mare gróza in Tis'a et comp. ha! ha! ha! si-a-poi de acést'a te-ai ingrozitu asìe de tare?

T. Cum sã nu, au nu scii tu ce omu mare si resolutu este Tis'a? sã scii cà-e pace de capulu nostru.

M. Ha! ha! ha!

T. Auditu-ai minunea minuniloru?

M. Ba. Ce?

T. D'a-poi aceea, cà in megyegülsíulu de véra d'in Aradu, unu romanu a cutediatu sã vorbésca romanesece si inca in favórea scoliloru confesionali.

M. Si nu s'a temutu, cà se voru superá domni pre elu?

T. Vedu, cà nu.

M. Of! Of! Ce cutezare órba!

T. Da óre de „Economulu“ ces'a alesu, de nu mai apare?

M. Desiguru si elu va fi pré ocupatu cu economi'a, séu póte va avè pré multi prenumeranti si astu-feliu va fi pré in cureatu cu socotelile.

T. A fi, a fi!

M. Da, cà-ci nu vedi tu cum se imbuldiesce publiculu rom. a spriginí intreprinderile nóstre fia acele de ori ce natura voru fi?